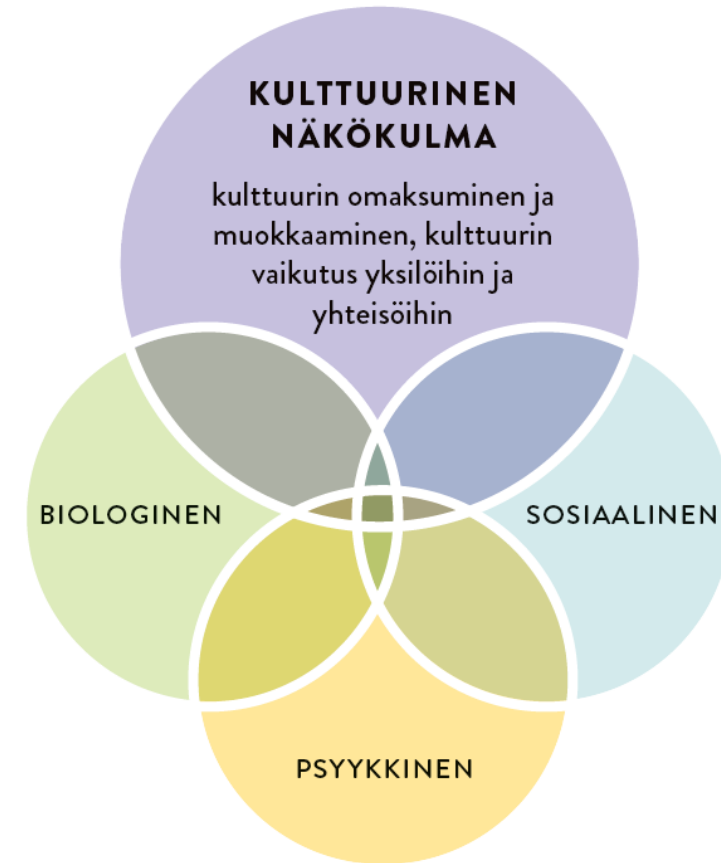

MIELI 1

9 KULTTUURI MUOKKAA IHMISTÄ

KULTTUURINEN NÄKÖKULMA IHMISEN TOIMINTAAN

- Miten kulttuuri vaikuttaa yksilön psyykkiseen toimintaan?
 - esim. kieli, ajattelu, ajan, tilan ja värien havaitseminen, tunnekokemukset, tunneilmaisu ja tunteiden säätely
- Miten kulttuuri vaikuttaa yhteisöihin?
 - esim. tärkeinä pidetyt arvot, normit ja taidot
 - kulttuurierot
- Miten ihmiset muokkavat kulttuuria?

KULTTUURI

- Ihmisten moninaista ajattelua ja toimintaa
 - esim. arvot, normit, asenteet, uskomukset, kieli, käyttäytymistavat, elämänmuodot, rakennettu ympäristö
 - kulttuuriset toimintatavat ovat osittain automaattisia ja ei-tietoisia
- Maailmassa n. 10 000 kulttuuria
- **Kulttuurin jatkuvuus** = kulttuurissa pysyvyyttä
 - kulttuuri on joiltakin osin tietyn yhteisön jakamaa
 - kulttuuria opetetaan uusille sukupolville
- **Kulttuurin dynaamisuus** = kulttuurit ovat muutostilassa
 - kulttuurit muokkautuvia ja monimuotoisia

KULTTUURIN OMAKSUMINEN SOSIALISAATIOSSA

- **Sosialisaatio**

- läpi elämän kestävä prosessi, jonka kuluessa yksilö kasvaa yhteisön ja yhteiskunnan jäseneksi
 - kulttuurin keskeisten tietojen, taitojen, arvojen ja normien omaksuminen
- Sosialisaatio ohjaa, muovaa ja rajoittaa yksilön kehitystä
 - oman kulttuurin asiantuntijaksi kasvaminen
 - Toisaalta yksilö muokkaa myös itse aktiivisesti sitä yhteisöä, jossa elää

KULTTUURIPSYKOLOGIA

- Tutkimuskohteita:
 - Miten ihmiset muokkaavat kulttuuria?
 - Miten kulttuuriset käytänteet säätelevät ja muuttavat ihmisen psyykkistä toimintaa?
 - Miten nämä muutokset tuottavat ainutlaatuisia ja monimuotoisia yksilöitä?
- Keskeiset tavoitteet:
 - tunnustaa ihmisen monimuotoisuus
 - lisätä tietoisuutta siitä, että kaikki ihmiset ovat osa erilaisia yhteisöjä
- WEIRD-ilmiön huomioiminen:
 - psykologisten tutkimusten perusteella muodostunut tieto ihmisestä saatu pitkälti tietyistä kulttuuriympäristöistä (western, educated, industrialized, rich, democratic)
 - tutkijoiden monimuotoisuus

YKSILÖLLISET JA YHTEISÖLLISET KULTTUURIT

Individualistiset (yksilölliset) kulttuurit

- Vähemmistö maailman maista; useimmat länsimaat
- Korostetaan yksilökeskeisyyttä
- Itsensä määrittely: ”minä”
- Tärkeää: omat mieltymykset ja saavutukset, itsenäinen toiminta ja siihen kannustaminen

Kollektiiviset (yhteisölliset) kulttuurit

- Suurin osa maailman maista
- Korostetaan yhteisöä
- Itsensä määrittely: ”me”
- Tärkeää: ryhmäjäsenyys, yhteisölliset tavoitteet, keskinäinen vastuunjako ja sosiaalisen harmonian ylläpitäminen

YKSILÖLLISYYS—YHTEISÖLLISYYS KULTTUURIN ULOTTUVUUTENA

- Yksilöllisyyttä ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ulottuvuutena on tutkittu runsaasti
 - mahdollistaa eri maiden välisten kulttuurierojen tutkimisen
- **Teoriaan kohdistettua kritiikkiä:**
 - Yksilöllisyys ja yhteisöllisyys ovat yleistyksiä
 - niiden ilmenemisessä vaihtelua eri maiden välillä
- Kansallisen kulttuurin oletetaan määrittelevän ja ohjaavan vahvasti yksilön toimintaa
 - yhden valtion sisällä on useita kulttuureja
 - yksilöiden väliset erot voivat olla suuret
 - yksilön arvot, asenteet ja tavat eivät johdu vain kulttuurista ja kulttuurieroista

KULTTUURI JA PSYKKINEN TOIMINTA

Tiedonkäsittely

- Kulttuurin avulla jäsenetään, luokitellaan ja rakennetaan käsityksiä todellisuudesta
- Ympäröivä kulttuuri on yhteydessä esim. seuraaviin yksilön tiedonkäsittelyn toimintoihin:
 - havaitseminen
 - ajattelu
 - kielelliset toiminnot

Tunteet

- Kulttuurin normit ohjaavat tunneilmaisua ja tunteiden säätelyä